

folkningen. Det skal nok vise sig, hvis dette Lovforslag gaar igennem, at Loven ogsaa vil blive benyttet og gøre Nytte. Med Hensyn til Kommunernes Byrder staaer det for mig saaledes, at det rigtigste er, at de Byrder, som paalægges Beboerne, komme til at virke til Gavn for det hele, og der er vel ikke Tvivl om, at ethvert Lovforslag, vi vedtage her, og hvorved Kommunernes Arbejde henimod Afskaffelse af Fattigdom, lettes, er til Gavn og Nytte for Kommunerne. Der er ikke Spørgsmaal om, at alle de humane Foretagender, som i den sidste Menneskealder ere foretagne eller paabegyndte her i Landet, have hjulpet med til at mildne Fattigdommen, og jo mere der kan gøres i den Retning, desto bedre tror jeg vi lovgive. For mig staaer det saaledes, at det er et aldeles forkasteligt Princip, at man — saaledes som det er blevet hævdet baade her i denne Sal og ovenover — ved sin Stilling til Lovforslag af denne Natur, skal tage Hensyn til den private Godgørenhed. Denne har intet at gøre som Grundlag for en Samfundsorden eller for en Lov. Den private Godgørenhed er en rent personlig Sag. Barmhjertighed og Godgørenhed maa være en Sag, som ikke vedkommer Offentligheden i fjerneste Maade, og naar man vil hindre at gennemføre en fornuftig Lovgivning, som gaar ud paa at formindske Fattigdommen og støtte de elendige, saa er det aldeles utilladeligt efter min Mening at gaa hen og raabe paa den private Godgørenhed. Hvordan vi end ordne Samfundet og Lovgivningen, bliver der sandelig altid nok at gøre for Barmhjertigheden og den private Godgørenhed, men vi kunne ikke bygge derpaa, vi kunne ikke støtte Lovgivningen derpaa. Jeg mener tværtimod, at enhver Borger har Ret til at fordrer, at Lovgivningen er saaledes, at der arbejdes hen til at formindske Elendigheden og Fattigdommen; han kan fordrer, at Lovgivningen arbejder hen til, at den ikke paatvinger ham Nødvendigheden af at være godgørende og barmhjertig, men overlade til hans private Skøn og personlige Forsorg, hvor langt han vil gaa i Barmhjertighed og Godgørenhed. Det er det Princip, jeg tror, at man maa lægge til Grund for sin Stemmegivning og sit Arbejde ved saadanne Lovforslag.

Og naar der endelig siges, at hvis dette Lovforslag bliver gennemført, vil det ligesom andre af den Art give Socialdemokratiet Lejlighed til at agitere og hævede for sig Anerkendelsen for, at det er gennemført, saa skal jeg dertil sige, at

†

ganske vist tror jeg nok og er det min Mening, at Socialdemokratiet gaar for vidt i sin Selvros, det skal jeg ubetinget indrømme. Jeg er ikke Socialdemokrat, men paa den anden Side vil jeg gerne spørge ærede Medlemmer til alle Sider om, hvorvidt vi i vort Land og i andre Lande vare komne i den sociale Lovgivning, i Udviklingen af humane Indretninger igennem Lovgivningsmagten, dersom ikke det europæiske Socialdemokrati havde taget fat. I saa Tilfælde antager jeg nok, at vi kunne være enige om, at man laa tæt ved Middelalderen endnu (Modsigelse). Jo, aldeles ubetinget, som det staaer til endnu i Belgien, i tyske Gruber og i mange af de europæiske Arbejdscentre er Udviklingen ikke kommen meget længere end i Middelalderen. For de Fremskridt, der ere skete paa saadanne Steder, kunne vi ubetinget takke Socialdemokratiet, og hvis der ikke havde været en Fane, som Arbejderne havde kunnet samle sig under, er jeg aldeles vis paa, at der ikke i disse Lande vil fremstaa hverken Etatsraader eller Borgmestre eller Kammerherrer, der slaa til Lyd for de Krav, som Arbejderne med Rette stille op og ville have gennemførte. Vi skulle takke Socialdemokratiet for den Gerning, det har gjort, men bekæmpe det, naar det begynder at blive overmodigt og fortælle, at det er det, der gør det hele. Vi have Brug for dets Agitation, men videre behøve vi heller ikke at gaa i Anerkendelsen af det.

Jeg agter selvfølgelig at stemme for dette Lovforslags videre Udvikling. Lige over for det ærede Medlem for Assens (Berntsen), der forekastede os, at vi vilde lave Makulatur, og at vi væltede Byrder over paa Kommunerne, har jeg kun villet klare min Stilling, og det er den, at det kommer ikke an paa, om det bliver en Byrde for Kommunerne, naar Sagen er god, og naar den er en videre Udvikling af den humane Lovgivning, som jeg tror, at Befolkningen har Ret til at fordrer, at i det mindste vort Parti arbejder for.

Berntsen: Det interesserer mig i høj Grad, at de faa Ord, hvormed jeg for et Øjeblik siden motiverede min Afstemning i den foreliggende Sag, har gjort et saa stærkt Indtryk paa Flertallet, at dets store Førere, det ærede Medlem for Ringkøbing (J. C. Christensen) og det ærede Medlem for Esbjerg (Bluhme) have følt sig foranledigede til at staa op og rette Angreb paa mig. Det ærede Medlem for Ringsted (Zahle) benyttede sig straks af